

Justitiële jeugd

Aan de orde is het **tweeminutendebat Justitiële jeugd (CD d.d. 05/09)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat Justitiële jeugd. Het commissiedebat vond plaats op 5 september, recentelijk. Inmiddels is staatssecretaris Coenradie bij ons aangeschoven. Fijn dat u bij ons bent. Ik geef graag als eerste het woord aan mevrouw Lahlah van de fractie GroenLinks-PvdA. Zij heeft zoals iedereen twee minuten spreektijd. Het woord is aan haar.

Mevrouw Lahlah (GroenLinks-PvdA):

Goedenavond, voorzitter. Uit de recente brief van de staatssecretaris blijkt opnieuw hoe schrijnend de capaciteitsproblemen zijn, ook binnen jeugdgevangenissen. Jongeren worden door deze tekorten tijdelijk op volwassenenafdelingen geplaatst waar zij vaak geen toegang hebben tot hetzelfde onderwijsaanbod als in jeugdgevangenissen. De uitvoering van mijn motie heeft aangetoond dat structureel onderwijs bieden lastig is, maar we kunnen en moeten meer doen voor deze jongeren. Daarom dien ik vandaag een motie in om de Life Changing Group verder te ondersteunen. Op dit moment biedt deze organisatie jongvolwassenen in JC Zeist en PI Almelo een uniek programma dat hen niet alleen educatief, maar ook creatief en sportief verrijkt. Dus ik kom met de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat jongvolwassenen door capaciteitstekorten tijdelijk in volwassenendetentie worden geplaatst in plaats van een justitiële jeugdinrichting;

overwegende dat deze jongvolwassenen het recht hebben onderwijs te volgen, maar dat dit recht in volwassendetentie niet kan worden gerealiseerd;

constaterende dat zij enkele dagen per week gebruikmaken van een educatief, creatief en sportief programma van de Life Changing Group, maar dat dit aanbod beperkt is en zij in het weekend vaak langdurig op hun cel verblijven zonder zinvolle activiteiten;

overwegende dat het uitbreiden van dit programma bijdraagt aan hun ontwikkeling en welzijn;

verzoekt de regering om te onderzoeken of het mogelijk is om het aantal beschikbare uren van de Life Changing Group voor deze jongvolwassenen uit te breiden, bijvoorbeeld door ook in het weekend aanbod te realiseren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Lahlah, Koekkoek, Teunissen en Bruyning.

Zij krijgt nr. 997 (24587).

Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Wijten-Nass van de fractie BBB. Meneer van Nispen, ik waardeer uw enthousiasme, maar over twee minuten bent u aan de beurt.

Mevrouw Wijten-Nass (BBB):

Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik zal het kort houden. Ik wil de staatssecretaris hartelijk bedanken voor haar antwoorden tijdens het commissiedebat. Ik heb wel nog een paar vragen aan haar. Ik heb aandacht gevraagd voor de kosten en de bezetting van de Kleinschalige Voorziening Justitiële Jeugd. We hebben toen namelijk besproken dat die KVJJ's zo'n 9,5 miljoen kosten voor vijf locaties, dat één locatie voor ongeveer acht personen is en dat de locaties op dit moment ongeveer maar voor de helft vol zitten. Daar maak ik me wel een beetje zorgen over, want die kosten zijn echt heel erg hoog ten opzichte van de lage bezettingsgraad. Ik wil de staatssecretaris daarom vragen om nauwlettend in de gaten te houden of die kosten wel blijven opwegen tegen de baten en of zij zich ervoor kan inspannen dat de bezettingsgraad niet zo ver onder de maat blijft zoals hij nu is. Ik wil haar daarbij ook vragen of zij haar reactie kan opnemen in de eerstvolgende verzamelbrief Justitiële jeugd.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. De heer Van Nispen, SP.

De heer Van Nispen (SP):

Dank u wel. Twee voorstellen, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het risico's met zich meebrengt dat jeugdinrichtingen veelal afhankelijk zijn van externe inhuur en de regering daarom een maximale normering stelt van 30% externe inhuur;

overwegende dat onderdeel van deze risico's is dat het personeel de jongeren minder goed kent en ook minder goed kan begeleiden, wat een negatief effect heeft op rediver;

overwegende dat de externe inhuur duurder is dan regulier personeel en ook negatieve effecten heeft op de werkdruk;

verzoekt de regering ervoor te zorgen dat de externe inhuur verder wordt teruggedrongen en het aantal vaste gezichten

op afdelingen wordt bevorderd, en over de voortgang hierover de Kamer te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Nispen en Lahlah.

Zij krijgt nr. 998 (24587).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het regeerakkoord staat dat het herstelrecht van positieve waarde is voor slachtoffers in de praktijk;

overwegende dat de rechtstreekse toegang tot mediation in strafzaken voor slachtoffers en verdachten nog niet goed geregeld is en geen standaardoptie is;

overwegende dat het bieden van rechtstreekse toegang tot mediation in strafzaken met name in jeugdstrafzaken van toegevoegde waarde is voor slachtoffers en jeugdige verdachten in het kader van herstel en recidivevermindering;

verzoekt de regering in te zetten op rechtstreekse toegang tot alle herstelrechtvoorzieningen voor slachtoffers en (jeugdige) verdachten, waaronder mediation in strafzaken en herstelbemiddeling, en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Nispen en Lahlah.

Zij krijgt nr. 999 (24587).

Mevrouw Bruyning, Nieuw Sociaal Contract.

Mevrouw **Bruyning** (NSC):

Dank, voorzitter. Ik heb één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat jeugdcriminaliteit een veelzijdig probleem is dat om vernieuwende en effectieve preventiestrategieën vraagt;

overwegende dat ervaringsdeskundigen waardevolle inzichten en praktijkkennis bezitten die kunnen bijdragen aan het voorkomen van jeugdcriminaliteit;

verzoekt de regering om de kennis over en goede ervaringen met de inzet van ervaringsdeskundigheid breder onder gemeenten te delen en binnen de lerende aanpak samen met de wetenschap hieraan specifieke aandacht te besteden en hierover te rapporteren;

verzoekt de regering om te onderzoeken hoe ervaringsdeskundigheid effectief kan worden ingezet bij de preventie van jeugdcriminaliteit, en de Kamer te informeren over de bevindingen en mogelijke implementatie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Bruyning, Lahlah en Van der Werf.

Zij krijgt nr. 1000 (24587).

Mevrouw **Bruyning** (NSC):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan de heer Eerdmans, JA21.

De heer **Eerdmans** (JA21):

Voorzitter, dank u wel. Ik heb twee moties bij mij.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat bij recente acties in Vlissingen waarbij preventief gefouilleerd is, grote hoeveelheden drugs en wapens in beslag zijn genomen;

constaterende dat dit kabinet de uitbreiding van preventief fouilleren laat afhangen van verdiepend onderzoek;

verzoekt het kabinet in het herijkte Actieplan Wapens en Jongeren een prominente rol voor preventief fouilleren in te bedden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Eerdmans.

Zij krijgt nr. 1001 (24587).

De heer **Eerdmans** (JA21):

De tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet jeugddelinquenten zwaarder wil straffen;

constaterende dat het kabinet het advies van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming afwacht om hierover een definitief standpunt in te nemen;

verzoekt het kabinet te garanderen dat een enkelband voor jeugddelinquenten geen vervanging van een gevangenisstraf is,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:
Deze motie is voorgesteld door het lid Eerdmans.

Zij krijgt nr. 1002 (24587).

De heer **Eerdmans** (JA21):
Dank je wel.

De voorzitter:
De laatste spreker van de zijde van de Kamer is mevrouw Van der Werf van D66.

Mevrouw **Van der Werf** (D66):
Voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in Rotterdam een pilot voor de inzet van Halt bij 18-plusjongeren is gehouden, maar dat de deelname beperkt was vanwege de coronaperiode waarin de pilot werd gehouden en de geringe aandacht voor de pilot bij politie en OM;

overwegende dat betrokken strafrechtpartners ervoor pleitten Halt-interventie voor alle jongvolwassen first offenders mogelijk te maken en jonge volwassenen en hun ouders ook de afdoening konden waarderen;

verzoekt de regering te onderzoeken of een verbeterde pilot georganiseerd kan worden voor de inzet van een Halt-interventie voor 18-plusjongeren, en de Kamer hier voor het einde van dit jaar over te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van der Werf en Lahlah.

Zij krijgt nr. 1003 (24587).

Ik schors voor vijf minuten. Daarna gaan we luisteren naar de beide staatssecretarissen.

De vergadering wordt van 18.22 uur tot 18.30 uur geschorst.

De voorzitter:
Ik geef graag het woord aan staatssecretaris Coenradie.

Staatssecretaris **Coenradie:**
Voorzitter, dank. Ik begin met de motie op stuk nr. 997, van mevrouw Lahlah van GroenLinks-PvdA. Die krijgt oordeel Kamer.

Dan heb ik nog een motie en een vraag. Wat heeft de voorkeur? Eerst de motie? Dan doen we de motie.

Dat is de motie van de heer Van Nispen en mevrouw Lahlah.

De voorzitter:
Welk nummer is dat?

Staatssecretaris **Coenradie:**
Dat is de motie op stuk nr. ...

De voorzitter:
998?

Staatssecretaris **Coenradie:**
Ja, de motie op stuk nr. 998. Die motie wordt ontraden. Ik zal dat even toelichten. DJI is en blijft natuurlijk gericht op het terugdringen van de externe inhuur, maar tegelijkertijd is de arbeidsproblematiek weerbarstig en kunnen we nu ook niet anders.

Dan heb ik een vraag van de BBB, over de KVJJ's. Natuurlijk blijven we én sturen op een goede bezetting én de kosten in de gaten houden. Ik heb in het vorige commissiedebat ook aangegeven dat we niet voornemens zijn om die KVJJ's te gaan sluiten en dat we lering trekken uit het verleden. We gaan dus niet zomaar over tot het sluiten van inrichtingen. Natuurlijk zeg ik toe dat we de Kamer in de volgende voortgangsbrief op de hoogte zullen brengen van de kosten en de baten.

Tot zover.

De voorzitter:
Dank u wel. Ik weet zeker dat staatssecretaris Struycken even bondig kan zijn. Het woord is aan hem.

Staatssecretaris **Struycken:**

Voorzitter. Er is vast een leercurve. Er komt misschien ook nieuw beleid, dus dat maakt het ook makkelijk.

De motie op stuk nr. 999 gaat over toegang tot herstelrecht-voorzieningen. Mijns inziens wordt het herstelrecht, waaronder mediation en herstelbemiddeling, nog onvoldoende benut. Ik ben bezig met allerlei initiatieven om dat te verbeteren. De minister van Justitie gaat primair over het vervolgingsbeleid. In dat kader zal ik dit punt met hem bespreken. We zullen erop terugkomen in de voortgangsbrief herstelrecht, die naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 wordt verzonden. Op die basis kom ik tot de appreciatie "aanhouden".

De voorzitter:

Maar dat is een verzoek, eigenlijk geen appreciatie.

Staatssecretaris Struycken:

Een verzoek om de motie aan te houden.

De voorzitter:

Ik kijk even naar de heer Van Nispen.

De heer Van Nispen (SP):

Juist als er een brief aankomt, zou zo'n motie de richting kunnen geven dat we dit met elkaar willen. Volgens mij hebben we het hier al jaren over. Sterker nog, dat weet ik: we hebben het hier al jaren over. Als ik de staatssecretaris was, zou ik deze motie beschouwen als een aanmoediging. Ik vind het belangrijk om deze motie in stemming te brengen.

De voorzitter:

Wat is dan de appreciatie?

Staatssecretaris Struycken:

Oordeel Kamer.

Dan de motie op stuk nr. 1000: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 1001 gaat over preventief fouilleren. De bevoegdheid om preventief te fouilleren bestaat in algemene zin. Die bevoegdheid ligt in belangrijke mate in het domein van de burgemeesters. Die bevoegdheid is geborgd in de Gemeentewet. Wij wachten in vervolg op het Actieplan Wapens en Jongeren nader verdiepend onderzoek af. Het is prematuur om daar nu op vooruit te lopen. Daarom ontraad ik de motie.

De motie op stuk nr. 1002 vraagt te garanderen dat een enkelband geen vervangende straf is. Wij zijn nog in afwachting van het RSJ-advies. Tevens ligt er het initiatief-wetsvoorstel van D66, CDA en NSC. Ik wil daar niet op vooruitlopen. Mocht elektronische detentie op enig moment worden geïntroduceerd als hoofdstraf, dan is het aan de rechter om af te wegen of die straf passend is. Hetzelfde zou moeten gelden voor de vraag of het een vervanging voor gevangenisstraf mag zijn in bepaalde gevallen. Dat is een afweging waar ik niet in wil treden. Daarom ontraad ik deze motie.

De motie op stuk nr. 1003 gaat over een pilot voor Halt voor 18-plusjongeren. Tijdens het commissiedebat op 5 september heb ik al de toezegging gedaan om in een brief in te gaan op de vraag of een nieuwe pilot voor Halt voor 18-plussers opportuun is. Die toezegging zag met name op jongeren met een licht verstandelijke beperking, maar in het licht van deze motie zal ik ook ingaan op een eventuele pilot voor alle jongvolwassenen. Deze brief zal ik voor het einde van het jaar sturen. Dat is dus de brief die ik al toegezegd heb in verband met Halt voor 18-plus. Op die basis is mijn verzoek deze motie aan te houden.

Mevrouw Van der Werf (D66):

Ik breng de motie toch graag in stemming.

De voorzitter:

Wat is dan het oordeel van de staatssecretaris?

Staatssecretaris Struycken:

De motie verzoekt te onderzoeken of een verbeterde pilot kan worden georganiseerd en de Kamer hier voor het einde van dit jaar over te informeren. Als de verzoeker kan leven met die bredere brief zoals aangekondigd, dan is het oordeel Kamer.

De voorzitter:

Dan moet u dat beamen, of niet.

Mevrouw Van der Werf (D66):

Dat is prettig.

De voorzitter:

Dat is prettig? Oké, dat is prettig, staatssecretaris.

Mevrouw Van der Werf (D66):

Ik had al gezegd dat ik de motie graag wil indienen.

De voorzitter:

Ja. Dan gaan we daar ook prettig over stemmen. Dan is het oordeel Kamer, stel ik vast. Dank aan de staatssecretaris. Zijn alle eieren gelegd? Ja?

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Tot zover dit debat. Ik schors tot 19.30 uur voor het diner. Dank aan de beide staatssecretarissen.

De vergadering wordt van 18.36 uur tot 19.31 uur geschorst.